

Premijerski sat – 12. decembar 2018.

Klub poslanika Demokratske partije socijalista Crne Gore

Danijel Živković

POSLANIČKO PITANJE

Hvala Vam.

uvaženi predsjedniče Brajoviću,

poštovani predsjedniče Vlade,

poštovani potpredsjednici,

uvaženi ministri,

poštovane kolegice i kolege,

uvaženi građani,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, predsjedniku 41. Vlade Crne Gore gospodinu Dušku Markoviću postavio sam sljedeće poslaničko pitanje:

Koliko iznose ukupna izdvajanja iz kapitalnog budžeta za sjeverni region od početka rada 41. Vlade Crne Gore, koji su benefiti tih ulaganja i kada se može očekivati smanjivanje jaza u razvoju između Sjevernog, Središnjeg i Južnog regiona?

OBRAZLOŽENJE

Evo, navršilo se dvije godine od početka rada 41. Vlade Crne Gore i rekli bismo da je možda najbolji momenat da sumiramo otprilike šta je to iz kapitalnog budžeta konkretno uloženo u Sjeverni region? Koji su benefiti ukupno tih ulaganja?

Ono što je vizija Demokratske partije socijalista i njenih koalicionih partnera u ukupnom odnosu prema državi Crnoj Gori i to se vidi ono danas što je Crna Gora: Dakle, 29. članica NATO saveza, država koja je otvorila najviše poglavlja, dakle otvorili smo i pretposljednje Poglavlje 27 - Životna sredina i klimatske promjene, što je velika čestitka i pohvala za rad ove Vlade i posebno Ministarstva, i naravno, mi smo, da kažemo, lideri u evropskim integracijama u odnosu na ostale zemlje regiona.

Ali, složićemo se, kao što ste i sami govorili u Ekspozeu, da je jedan od najvećih društveno-ekonomskih izazova ravnomjeran regionalan razvoj i između toga, da kažemo, pitanje nezaposlenosti posebno mladih ljudi. Ako u tom ukupnom saldu pogledamo kako je stanje na Sjeveru onda ćemo se složiti da sve ono što su, da kažemo, bili parametri od 2006. godine na ovamo vidjećemo da su se vlade u kontinuitetu zalagale za ravnomjeran regionalni razvoj, ali da je taj razvoj na Sjeveru izostao složićemo se zbog jedne stvari: zbog nedovoljne valorizacije ukupnih prirodnih potencijala. Dakle, možemo vidjeti da su te pretpostavke kreirane u nekom prethodnom periodu još od velike ekonomske krize kada se Vlada premijera tada Mila

Đukanovića uspjela da održi stabilnom ekonomijom naše države pa do danas kada ova Vlada bilježi kvalitetne ekonomske trendove, odnosno trendove u ekonomskom rastu, ako vidimo da je kroz Fiskalnu strategiju Vlade do 2020. godine planirano da se svede nivo javnog duga niže, da se borimo sa tim ukupnim spoljno-trgovinskim deficitom i da uspijemo da saniramo stanje u javnim finansijama. Ako pogledamo tu Strategiju i vidimo da imamo danas ekonomski rast koji je čini mi se, po preliminarnim podacima za Drugi kvartal 2018. godine u iznosu od 4,1 posto, da je bio 4,7 posto tokom 2017. godine, onda možemo reći da je ... 4,9 posto evo ispravićete me. Hvala Vam. Dakle radi se o jednoj uspješnoj, kontinuiranoj politici koja zna na koji način se vodi država u pravom smjeru.

Moram priznati da sam zadovoljan sa onim podatkom koji sam imao prilike da vidim da je samo tokom 2017. godine za Sjeverni region izdvojeno 330 miliona eura, dakle, da je to realizovano u Sjevernom regionu, što, čini mi se, izdvaja sjeverni region po stepenu regularizacije, da je prvi u odnosu na Središnji i Južni region.

Osim toga, tu posebno izdvajam i pitanje malih i srednjih preduzeća, dakle povećao se broj malih i srednjih preduzeća i ono što je da kažemo ključan uspjeh jeste povećavanje broja radnih mjesta za 11 hiljada, od 2016. godine. To daje jedan poseban osjećaj optimizma i bolji pogled u budućnost posebno za Sjeverni region i naravno to se ogleda i kroz valorizaciju prirodnih potencijala na Sjeveru.

Konkretno, vezano za projekat Kolašin 1600, pretpostavljam da će te se i u odgovoru osvrnuti na taj veoma značajan projekat koji će dodatno valorizovati potencijale koje ukupno Sjever ima i to će siguran sam doprinijeti kreiranju jedne nove ekonomske vrijednosti i generatora ekonomskog rasta koji treba da dođe sada od strane Sjevera Crne Gore. Do sada smo to imali u Južnom regionu, vidim uspješne projekte kao što su Luštica Bay, Porto Novi, Porto Montenegro, vjerujem da ćemo iste te projekte u narednom periodu imati i na Sjeveru Crne Gore.

Dakle, evo, pošto je to obrazloženje ovog pitanja, očekujem odgovor pa ćemo nakon toga moći da razmijenimo mišljenja i komentare.

Zahvaljujem.

ODGOVOR PREDsjedNIKA VLADE

Uvaženi predsjedniče Brajoviću,
poštovani potrpedsjednici,
generalni sekretare,
Hvala Vam, zvaženi poslaniče Živkoviću,

Poslije ovoga što ste Vi rekli gotovo da možda ne bi i bilo potrebe da odgovoram na ovo poslaničko pitanje, jer ste veoma detaljno, sadržajno i sveobuhvatno govorili o onome što ova Vlada u dvije godine radi kako bi obezbijedila ravnomjerni razvoj zemlje u cjelini, ne sa bilo

kojom emocijom, niti zbog privilegovanosti što je na čelu Vlade je čovjek sa sjevera, nego zaista zbog nacionalnog, društvenog i socijalnog aspekta koji zemlju čini jedinstvenom, kompaktnom i razvijenom.

Hvala Vam zaista, što na ovakav način u detalje pratite rezultate ekonomske politike Vlade.

Zahvaljujem Vam na mogućnosti da kroz odgovor na Vaše pitanje učinim svojevrsni presjek ulaganja i realizovanih projekata u sjevernim opštinama, i na taj način još jednom iskažem jasnu opredijeljenost Vlade da resurse ovog regiona stavi u funkciju boljeg kvaliteta života građana Sjevera, ali i razvoja zemlje u cjelini, kao što sam rekao.

Decenijama unazad sjever Crne Gore karakterišu nepovoljni parametri kojima se mjeri stepen razvijenosti – a to su viša stopa nezaposlenosti, niži dohodak i niska stopa ekonomskog rasta. Nakon dvije godine dosljednih mjera ekonomske politike, svjedoci smo da referentne analize pokazuju pozitivne pomake po svim navedenim aspektima.

Danas već možemo gledati kako niču novi kilometri savremenih puteva, a pred nama su novi skijaški centri, nove škole, vrtići, rekonstruisane bolnice.

Posvećenost ravnomjernom regionalnom razvoju potvrdili smo u prethodne dvije godine i kroz iznos sredstava opredijeljenih za projekte na Sjeveru u okviru Kapitalnog budžeta, ali i u sektorskim budžetima, kao što je agrobudžet ili investicioni budžeti pojedinih ministarstava.

Kada je u pitanju budžet Direkcije javnih radova i Direkcije za saobraćaj, za prethodne dvije godine za projekte na Sjeveru opredijeljeno je preko 81 milion eura.

Na to treba dodati i značajna sredstva Investiciono razvojnog fonda, koji slijedi Vladine politike usmjerene ka dinamičnijem razvoju manje razvijenih opština, od kojih je najveći broj na Sjeveru, a Vi ste govorili o povećanju malih i srednjih preduzeća što je rezultat i ove politike, odnosno ovih sredstava koja se plasiraju na ovaj način. Ovaj razvojni fond tokom 2017. i 2018. godine za preduzetništvo i biznis u opštinama Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik i Žabljak plasirao je oko 70 miliona eura, a ta sredstva generisala su 856 radnih mjesta.

Osim toga, projekti na sjeveru finansirani su i kroz regionalni stambeni program, Investicioni okvir za zapadni Balkan, iz sredstava IPA fondova Evropske unije, i sredstava Evropske investicione banke.

Gledano od grada do grada, realizacija ovih sredstava izgleda ovako:

U Bijelom Polju uređen je kompletan gradski trg, izgrađen je novi pješački most u Njegnjevu, rekonstruisana skupštinska sala, postavljena je rasvjeta na gradskoj zaobilaznici, izgrađen je gradski kolektor za otpadne vode u dužini od 5,5 km, a ulagano je značajno i u izgradnju seoske vodovodne mreže.

U Beranama je izgrađen novi objekat sportske dvorane, rekonstruisana je Ulica Đeda Vojvodića, a privodi se kraju izvođenje radova na postrojenju za tretman otpadnih voda sa priključnom kanalizacionom mrežom. Ukupna vrijednost ovog projekta iznosi skoro 13 miliona eura, od čega se 85 odsto finansira iz IPA fondova Evropske unije.

U Mojkovcu je uređena pješačka, biciklistička i trim staza na saniranom prostoru nekadašnjeg jalovišta, a završena je i rekonstrukcija Ulice Nemanjića.

Ulagalo se i na Žabljaku, i to u izgradnju pristupne saobraćajnice i parkinga na Savinom kuku, a završen je i najveći dio radova na izgradnji akumulacije i dovođenju vode s Modrog jezera do Savinog kuka. Ta voda će služiti za vještačko osnježavanje, ali će u ljetnjem periodu biti od koristi poljoprivrednicima i ostalim žiteljima u naseljima Razvršje i Motički Gaj. Za narednu godinu na Savinom kuku predviđeno je i postavljanje nove žičare sa šestosjedom.

U Pljevljima je izgrađeno kompletno postrojenje za tretman otpadnih voda sa kolektorom, ukupne vrijednosti 7 miliona eura, izgrađen je novi objekat Doma kulture vrijednosti preko milion eura, dograđena je osnovna škola u Gukama i izgrađen Dom za stare, vrijednosti 2,7 miliona eura.

U Petnjici je izgrađen savremeno opremljeni administrativni objekat, a ulagano je i u izgradnju seoskog vodovoda dužine 18,5 km, kao i u rekonstrukciju gradskih saobraćajnica i regulaciju vodotoka.

U Rožajama je završena rekonstrukcija školske zgrade u Baću. Vlada je preko Ministarstva sporta, na zahtjev lokalne uprave, obezbijedila i sredstva za rekonstrukciju fudbalskog terena kod Osnovne škole „25. maj“.

Novi administrativni objekat za potrebe lokalne Uprave izgrađeni su u Andrijevici i u Gusinju, a sportski tereni su građeni i rekonstruisani u više opština.

Pored završenih projekata, radi se i dalje ne više lokacija:

U toku je izgradnja regionalne stočne pijace u Beranama, gradske pijace u Rožajama, objekta „Kuća voća“ u Andrijevici, nove škole u Vojnom selu u Plavu, a u pripremi je izgradnja vrtića u Pljevljima i u Rožajama, osnovne i muzičke škole u Bijelom Polju, kao i izgradnja infrastrukture za biznis zonu u Mojkovcu.

Paralelno sa izgradnjom, svjesni smo da razvoj treba da prati i očuvanje životne sredine, pa je između ostalog sanirano odlagalište otpada na lokacijama Vasove vode u Beranama, i Zauglina u Šavniku.

U završnoj fazi je rekonstrukcija gradskog vodovoda Krkori u Andrijevici, kao i izgradnja vodovoda na seoskom području sa izvorišta Ćosovsko vrelo u opštini Rožaje, a u toku je sanacija nesanitarnog odlagališta u Plavu.

Osim svakogodišnjih infrastrukturnih projekata, Vlada je posebno posvećena realizaciji projekata razvojnog karaktera: izgradnji ski centara na Bjelasici sa kolašinske, bjelopoljske i mojkovačke strane, ski centra na Žabljaku, ski centra na planini Hajla u Rožajama, kao i valorizaciji Đalovića pećine u Bijelom Polju. Već više puta sam rekao da će u ove projekte do 2020. godine biti uloženo blizu 100 miliona eura.

Novo skijalište Kolašin 1600, nakon uloženi 13,5 miliona eura spremno će dočekati skijaše već ove sezone. Izgrađen je objekat bazne stanice, 4,6 kilometra staza, parking za posjetioce i žičara sa šestosjedom. Ovo je tek prva etapa razvoja, jer planiramo i nabavku sistema za osnježavanje i izgradnju još jedne žičare, kojom će se ovaj prostor povezati sa skijalištem Kolašin1450, čime će se stvoriti potencijal kapaciteta 45 km skijaških staza, što Bjelasicu stavlja u rang velikih zimskih centara u regionu.

Sredinom ove godine potpisani su i ugovori o izgradnji žičare-gondole od manastira Podvrh do Đalovića pećine, vrijedne oko četiri miliona eura, i žičare-šestosjeda na lokaciji Cmiljača, vrijedne osam miliona eura.

Uvaženi poslaniče,

U Vašem obrazloženju navodite da je evidentno da danas u Crnoj Gori velike projekte realizuju neki od najrenomiranijih investitora, što je tačno.

Vladu i mene kao njenog predsjednika posebno raduju njihove pozitivne reakcije na razvojne potencijale Sjevera. Napominjem da smo nedavno potpisali nove ugovore o dugoročnom zakupu na osnovu kojih će se na lokalitetu Kolašin 1600, i na lokaciji nekadašnjeg vojnog odmarališta na Žabljaku graditi hotelski kapaciteti visoke kategorije.

Zbog toga smo krajem 2017. godine formirali i državno preduzeće Skijališta Crne Gore sa sjedištem u Mojkovcu, kako bi sa tog prostora mogli kvalitetno da unapređujemo postojeću infrastrukturu, ali i da efikasnije realizujemo razvojne investicione politike.

Dodatni podsticaj našim naporima daje izgradnja prioritetne dionice autoputa Bar–Boljare koja će već sa Mateševom kao prvim odredištem, povezati resursima bogati Sjever sa centralnim i južnim regionom. Na to će se nadovezati nastavak izgradnje autoputa sa konačnim ciljem povezivanja sa evropskom mrežom autoputeva.

Do kraja 2019. godine ulaganja u autoput preći će cifru od 500 miliona eura!

Svjesni smo i da su kvalitetni i moderni magistralni i regionalni putevi važan preduslov boljeg života građana. Zato smo posebnu pažnju posvetili ovom nivou saobraćajnica, kako bi se do sjevera Crne Gore dolazilo brže, lakše i bezbjednije, a dnevno kretanje stanovništva bilo efikasnije. Direkcija za saobraćaj je za prethodnih dvije godine kroz Kapitalni budžet uložila u sjeverni region ukupno 31,6 miliona eura, a velike investicije nastavljaju se već u narednoj

godini i o tome ćete imati priliku da govorite kada se bude usvajao Budžet za 2019. godinu, a posebno kada se bude diskutovalo o Kapitalnom budžetu.

Rekonstruisan je put Crkvice – Vrulja u pljevaljskoj opštini u dužini od 12 km. Vjerujem da ste se uvjerali u kvalitet toga puta. Urađena je treća traka Lepenac – Stevanovac u mojkovačkoj Opštini u dužini 3,6 km, završena je prva dionica puta Berane – Petnjica dužine 3,6 km, već se radi na izgradnji druge dionice od Berana do mjesta Podvade u dužini od 12 km. Radovi se trenutno izvode na drugoj fazi obilaznice Rožaja, kao i na putu između Kolašina i Berana na dionici Lubnice – Jezerine, sa tunelom dužine 2,8 km. Završetkom ovog projekta put od Podgorice do Berana, Plava, Gusinja, i Rožaja skratit će se za 40 km, a veliki značaj imaće i za turističku valorizaciju Bjelasice.

Raspisali smo tender za izgradnju puta od Podgorice do Gusinja, dionica Dinoša – Cijevna Zatrijebačka, koji se nadovezuje na magistralni put kroz Republiku Albaniju. Vrijednost ove investicije je preko 11 miliona eura. Očekujemo da ćemo izvođače imati u prvim mjesecima 2019. godine.

Otišli smo i korak dalje – pokretanje programa sticanja crnogorskog državljanstva po osnovu investiranja treba da privuče nova ulaganja. Uvjereni smo da će poseban benefit od ovog programa osjetiti upravo građani sjevernog regiona, budući da je predviđeno da se naknada u iznosu od 100.000 eura po svakom zahtjevu usmjerava u poseban fond za izgradnju i razvoja infrastrukture na Sjeveru.

Uvaženi poslanice Živkoviću,

Kao što vidite, urađeno je mnogo, a radiće se još više. Crna Gora mora uspostaviti ravnomjerman i održiv razvoj na cijeloj svojoj teritoriji. Ulaganje u ukupnu infrastrukturu samo je prvi korak, i ono predstavlja temelj ravnomjernog regionalnog razvoja. U narednom periodu očekuju nas nova zapošljavanja i jačanje konkurentnosti kao uslov boljeg života svakog građanina i porodice.

Na samom kraju, podijelio bih sa Vama realnost i osjećaj da nas čeka zahtjevan put do dostizanja punog obima razvijenosti našeg Sjevera.

A istovremeno sa poslanicima i građanima dijelim i uvjerenje da je to već danas izvjesna budućnost sjevernih opština, i svakog drugog predijela Crne Gore, a ne samo naša očekivanja.

Hvala Vam na pažnji!

Klub poslanika Socijaldemokratske partije

Raško Konjević

POSLANIČKO PITANJE

*Poštovani građani,
predsjedniče Vlade,*

Svaka uspješna ekonomska politika i politika u cjelini rezultira ili bi trebalo da rezultira poboljšanjem kvaliteta života građana, koji se prvenstveno ogleda u visini njihovih zarada i unaprijeđenom društvenom ambijentu u kojem će osjećaj i percepcija pravde biti snažno izraženi, a vladavina prava jedan od ključnih stubova demokratskog društva.

Svakodnevno smo, pa i saa, u prilici da čujemo ocjene iz Vlade kako su prethodna i ova godina izuzetno uspješne za crnogorsku ekonomiju. Da li mislite da i građani mogu da izvedu takav zaključak? Posebno recimo oni koji zarade ostvaruju u sektoru obrazovanja, u sektoru zdravstva ili u sektoru bezbjednosti – to čini tri četvrtine državne uprave, tu radi 31.000 ljudi. Da li mislite da su zarade u ovim, a i drugim segmentima takve da građanima i njihovim porodicama mogu da obezbijede adekvatan kvalitet života?

Vlada je predložila Budžet za 2019.godinu koji, i pored ocjena Vlade o uspješnoj '17. i '18, gledajući, ne predviđa povećanje zarada u ključnim sektorima koji čine državnu upravu. Da li smatrate da su zarade, ljekara i medicinskog osoblja, prosvjetnih radnika ili pripadnika sektora bezbjednosti adekvatne i što je važnije u korelaciji sa ocjenama o rezultatima ekonomske politike u prethodne dvije godine?

I pored obećanja ministra finansija, predsjedniče Vlade, i pored Vašeg stava da bi povećanje minimalne zarade izazvalo povećanje nezaposlenosti odmah nakon toga dvije vlade iz Evropske unije – jedna hrvatska, a druga francuska su povećale minimalnu zaradu nakon našeg posljednjeg razgovora.

Predsjedniče Vlade,

Vladavina prava je jedina garancija... citiram: „Vladavina prava je jedina garancija trajnosti države i njenog daljeg demokratskog razvoja“ – slažem se s ovom ocjenom iako je stav Demokratske partije socijalista – koja može da se čuje i iz Vlade i iz Vaše partije. Zakon mora da poštuju svi i da budu jednaki pred njim, poručuju nam i najviši zvaničnici sudske vlasti.

Za Vas, predsjedniče, pitanje: Da li mislite da nosioci javnih funkcija, bilo bivši ili sadašnji, treba da imaju bilo kakav povlašćen status pred zakonom i da li mislite da institucije crnogorske države svojim postupanjem pokazuju i javnosti daju takve primjere o jednakosti pred zakonom?

OBRAZLOŽENJE

Kratko obrazloženje: Predsjedniče Vlade,

Ovo je platna lista ljekara-specijaliste sa 25 godina radnog staža. Znae kolika mu je plata pored svih rezultata ekonomske politike u posljednje dvije godine? Plata ljekara-specijaliste sa 25 godina radnog staža je u neto iznosu 760 eura. 25 godina radnog staža da ne govorim koliko školovanja. Dakle, platna lista. Imam ih još nekoliko. Ova je vrlo slikovita.

Predsjedniče Vlade,

budžet Fonda zdravstva je 2016. godine iznosio, kada je usvojen u ovom parlamentu, 181 milion eura. Budžet za 2016. godinu 181 milion eura. Budžet fonda zdravstva u planu budžeta je 237 miliona eura. To je 56 miliona eura više. Logično pitanje predsjedniče Vlade: ako se ne povećavaju zarade – će su pare? Predsjedniče Vlade 181 milion eura 2016. godine je budžet Fonda zdravstva usvojen u ovom parlamentu. U Prijedlogu budžeta je 237 miliona eura. 56 miliona eura je veći budžet za tri godine, a plata ljekara-specijaliste sa 25 godina radnog staža je 760 eura. Ja postavljam jednostavno pitanje: će je 56 miliona eura ako, predsjedniče Vlade, za povećanje koje je traženo 2017. godine u bruto iznosu koji iznosi 12 miliona eura na godišnjem nivou, njihov zahtjev u bruto iznosu. Budžet fonda zdravstva je 56 miliona veći, nema povećanja zarada dakle a toliki je iznos povećanog budžeta. Građani izdvajaju za budžet Fonda zdravstva. Nema povećanja zarada ljekara. Građani, sve su prihodi koji se ostvaruju prihodi građana. 56 miliona eura je veći budžet. Nimate povećanje zarada, nijesam primjetio da smo toliko razvili zdravstvenu infrastrukturu u protekle tri godine i ključno pitanje: da li predsjedniče Vlade, ako izdvajamo 56 miliona eura više u protekle tri godine da li Vi mislite, to Vam dođe skoro trećina budžeta je veći, da li Vi mislite da je za taj procentualni iznos kvalitet zdravstvene zaštite u Crnoj Gori bolji? Jer bismo morali da znamo kao grašani za šta dajemo novac?

ODGOVOR PREDSJEDNIKA VLADE

Poslaniče Konjeviću,

Naravno pripremio sam odgovor na Vaše pitanje. Saopštiću Vam ga, ali vjerujem da ćemo u nastavku nastaviti razgovor jer ste imali veoma specifičan pristup rekao bih iz onoga što ste govorili, obrazlagali da se nikada nijeste bavili finansijama, da nijeste ekonomista, da nikada nijeste bili član Vlade, a posebno nikada ministar finansija.

Ali ostavimo to u nastavku dijaloga i za ovo što sam rekao navešću konkretne primjere, naravno neslaganja sa Vama i na neki način čuđenja sa Vašim pristupom jer kao ministar finansija ste bili mnogo strožiji, neizdašni, nekooperativni. Bili ste veoma grubi kao ministar finansija. Danas vidim da ste veoma široke ruke kada taj novac zarađuje neko drugi. Ali dobro.

Poslaniče Konjeviću,

Svih pet pitanja koja ste mi postavili koristeći institut Premijerskog sata i mogućnost da mi postavite pitanje, zavređuju punu pažnju crnogorske javnosti. Baš zato želim da se još jednom osvrnem na ono što je Vlada u prethodne dvije godine postigla, ali i na ono šta smo planirali za narednu godinu. Vi govorite o tri godine, ja govorim o dvije godine. U treću tek treba da uđemo.

Pitanje zarada, i pitanje standarda zaposlenih u sektoru obrazovanja, zdravstva i bezbjednosti, korelacija je sa rezultatima ekonomske politike – najbolje se daju komentarisati na osnovu konkretnih podataka i činjenica.

Dakle, uvaženi poslanice,

Ova Vlada već predlaže treći budžet, kojim se tekuća potrošnja u potpunosti finansira iz izvornih prihoda. Nema zaduživanja radi potrošnje, vjerujem da ste to registrovali, a u javnim sektorima isplaćujemo onoliko koliko možemo da prihodujemo, bez novih opterećenja za privredu i građane i želimo da tako ostane.

Da li se iz činjenice da je crnogorska ekonomija rasla stopom od 4,7% u 2017. i 4,8% prosječno u prvoj polovini 2018. godine može izvesti zaključak da se radi o izuzetno uspješnom periodu našeg razvoja? Reći ću – veliko DA, itekako! Pored ostalog i zato što su prihodi u 2017. bili veći za 79 miliona u odnosu na 2016. godinu, a u jedanaest mjeseci 2018. godine za 181 milion u odnosu na isti period 2017. godine. A ministar finansija i ja očekujemo da će to možda biti i punih 200 miliona.

Ali da zastanemo ovdje. Svi dobro znamo za disbalans prihoda i rashoda, zbog toga ste me i začudili, koji prati naše javne finansije. Naime, deficit Budžeta u 2016. godini bio je 3,4% BDP ili 135 miliona eura, u 2017. godini 5,5% BDP ili 237 miliona, a deficit za 2018. godinu procjenjuje se na oko 3,8% BDP ili 173 miliona eura.

Ovo znači da rast ekonomije ne uspijeva da pokrije troškove otplate kredita i pripadajućih kamata, uključujući i izgradnju autoputa, kao ni sve one troškove Kapitalnog budžeta, odnosno razvoja zemlje. Više puta sam ovdje rekao da se ne zadužujemo za potrošnju, ali se zadužujemo za otplatu obaveza koje ima Država prema svojim kreditorima i zadužujemo se za razvoj. Dakle, bez razvoja nema para, nema većih plata i nema boljeg standarda. I zbog toga smo se skoncentrisali baš na razvoj. Ne zbog toga što smo zaljubljeni u puteve i aerodrome i u energetska i digitalnu infrastrukturu, nego je to osnovni element razvoja.

Dakle, razvoj ne želimo da zaustavimo, jer bez razvoja nema ni nove vrijednosti niti mogućnosti za strane investicije, nove prihode i nova radna mjesta kao što sam rekao.

Logično, ekonomski rast iz 2017. i 2018. godine ne može se posmatrati kao prostor za dodatne troškove i nova zahvatanja, pa ni kada su u pitanju zarade u sektoru obrazovanja, zdravstva ili sektoru bezbjednosti.

A da li su te zarade onakve kakve bih ja želio i kakve bi željela Vlada, naravno da – nijesu! Ali ipak smatram da su zarade koje ostvaruju zaposleni u javnom sektoru sasvim pristojne da budem veoma blag i da odražavaju društveno-ekonomski ambijent u kojem živimo, odnosno odražavaju moć naše ekonomije.

Okolnost da u ovom momentu ne možemo povećati zarade zaposlenih, ne znači da se već ne vide rezultati na unapređenju ambijenta i uslova u kojima ti zaposleni žive i rade, kao i na kvalitetu usluga koje građani dobijaju. Odgovoran pristup državnom novcu i održivosti javnih finansija, ne daje nam nažalost za pravo da postignute rezultate već danas pretočimo u uvećavanje zarada u javnom sektoru. Pa čak ni u navedenim, saglasiću se sa Vama, veoma značajnim sektorima.

Da budem direktan, Vlada neće kupovati socijalni mir povećanjem zarada bez realnog pokrića.

Čemu bi vodio tako neodgovoran pristup? Ko će to da plati sem naši građani na koje se Vi pozivate! Sjetimo se ovom prilikom i grčkog scenarija, ili scenarija u kojem se nalaze razvijene evropske ekonomije.

Ne želimo novim generacijama ostavljati veća zaduženja zasnovana na neodgovornoj javnoj potrošnji, ali hoćemo ekonomski rast, razvojnu infrastrukturu, nove puteve, bolnice i škole. A na temelju svega toga – nova radna mjesta, plaćena onoliko koliko Budžet i realna ekonomija mogu da izdrže.

Dakle poštovani poslaniče Konjeviću,

Ne možemo gledati stvari crno-bijelo. Pitate me zašto se ekonomski rast ne reflektuje u višim zaradama. A ne pitate me odakle novac za veću sigurnost putovanja na putevima, evropski komfor i kvalitet novih škola i vrtića, mogućnost obavljanja određenih zdravstvenih pregleda u svakom gradu. Vidimo da se svakoga dana u nekoj bolnici unapređuje standard i uslovi rada, ili makar gradu koji je pozamašno bliži od Podgorice...

Ali ne bježim ni da govorimo o kategorijama koje ste izdvojili, i koje su – ponavljam – vitalno važne.

Primjera radi, u zdravstvu je u protekle dvije godine odobreno 150 novih specijalizacija i 20 subspecijalizacija, povećan broj ljekara na 1000 stanovnika na 3,3 u 2018. godini, u odnosu na 3,4 prosječno u Evropskoj uniji. A početkom 2019. godine oko 160 zdravstvenih radnika i njihovih porodica riješiće svoje stambene potrebe.

Ako je u medicinsku opremu uloženo 9,3 miliona eura, u rekonstrukciju i adaptaciju objekata 3,1 miliona, u poboljšanje energetske efikasnosti objekata u zdravstvu 5 miliona – priznaćete da i po kriterijumima koje ste sami postavili u uvodu pitanja, možemo govoriti o uspješnoj ekonomskoj politici. NE u dijelu visine zarada, ali sigurno DA u poboljšanim i unaprijeđenim uslovima rada.

Nastavno osoblje, učenici i njihovi roditelji svjedoci su da se i uslovi rada u prosvjeti popravljaju. Možda ne odmah i u svim obrazovnim ustanovama, ali za posljednje dvije godine u impresivnih 130 objekata!

Za narednu godinu planirano je 42 miliona eura dodatnih ulaganja. Budžet za investicije Ministarstva prosvjete uvećan je za oko 30%, pa će za zamjenu školskog namještaja, informatičku opremu, rekonstrukciju u srednjim stručnim školama biti izdvojeno skoro 10 miliona eura. Iz resorâ su već najavljene aktivnosti na novim objektima – od nove gimnazije u Podgorici, vrtića na Tuškom putu, Zlatici, Starom aerodromu, zatim u Bijelom Polju, Beranama, Plavu, brojnih rekonstrukcija u Podgorici i Kotoru. Zar ne mislite da je ovo korist građana? Zar ne mislite da ovo doprinosi kvalitetu njihovih budžeta.

Na to se nadovezuju vidljiva ulaganja u sportske sale i terene koja dopunski finansiramo preko Ministarstva sporta, čineći dimenziju podrške mladima još snažnijom.

Preko 7. 000 studenata za dvije godine koristilo je benefit Vladine politike izdvajanja za besplatne studije – zar Vi ne računate da utrošenih 2 miliona eura, predstavljaju direktnu pomoć kućnim budžetima tih porodica, koje sada ne izdvajaju sredstva iz svojih zarada za školovanje djece. Zar ne mislite da to nije korist ne studenata, budućih studenata, nego njihovih porodica. Vidite šta se dešava dva dana u Tirani. Studenti štrajkuju zbog visoke školarine koja iznosi minimalna 160 eura, maksimalna 250 eura na prosječnu platu od 350 eura u Albaniji. A mi sa prosječnom zaradom od 510 eura obezbjeđujemo besplatno školovanje svim studentima. E to je rezultat naše ekonomske politike i rasta naše ekonomije. To što Vi nećete da vidite ili ne želite da vidite je Vaš problem.

Takođe, sjetićete se gospodine Konjeviću kada smo, dok ste bili na čelu Ministarstva unutrašnjih poslova, zajedno radili na poboljšanju opreme i uslova rada, da bismo ublažili nemogućnost značajnijeg povećanja zarada službenicima MUP i UP. A nastavljeno je sa značajnim ulaganjima i poslije Vašeg odlaska. Za prethodne dvije godine, preko 13 miliona eura uloženo je u znavljanje i nabavku nove opreme za policiju. Takođe, plaćeno je preko 280.000 eura za obuke i edukaciju službenika.

Želim da budem direktan – jasno je, uvaženi poslanici, da ovakvih izdvajanja iz budžeta ne može biti bez uspješne ekonomske politike koja daje rezultate. Sviđalo se to nekome ili ne!

Na samom kraju, poslaniče Konjeviću,

Prozvali ste u pitanju postavljenom meni i ministru finansija, ali na to neću detaljnije referisati. Mislim da niko ne bi bio radiji od njega i mene – da smo i budžet i plate mogli planirati na nivou 100% većem nego što je to sada.

Za razliku od komfora poslaničkog i poslaničke retorike, odluke koje donosi Vlada moraju biti pravične prema svim strukturama društva, i to nije lako za zemlju koja se razvija, i koja se

oslobađa strukturnih i svih drugih deficita. To je poznato svima, dakle, i opozicionim poslanicima. Naše odluke moraju biti lišene prelaznih rješenja, i bilo kakve političke kalkulacije.

A koliko smo dobro radili, ocijenit će građani, i svi oni koji su se prepoznali u mom današnjem odgovoru. I to – već za manje od dvije godine.

A Vlada će do tada nastaviti jednako odgovorno, bez proizvoljnosti i dnevnopolitičkih aršina da radi na ostvarivanju ciljeva ekonomske politike.

Hvala na pažnji!

Klub poslanika Bošnjačke stranke, koalicije „Shqiptaret te vendosur – Albanci odlučno“ – Forca, DUA i AA i Hrvatske građanske inicijative

Genci Nimanbegu

POSLANIČKO PITANJE

*Poštovani prvi ministre Marković,
poštovane kolegice poslanice, kolege poslanici,*

u skladu sa članom 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore kao ovlašćeni predstavnik Kluba Bošnjačke stranke, Koalicije „Shqiptaret te vendosur – Albanci odlučno“ – Forca, DUA i AA i Hrvatske građanske inicijative postavljam Vam sljedeće pitanje:

Koje aktivnosti je Vlada Crne Gore preduzela od dana njenog formiranja, 28. novembra 2016. godine do danas na polju unapređenja prava manjinskih naroda i manjinskih nacionalnih zajednica u sprovođenju Ustavnih odredbi iz člana 79 Ustava Crne Gore? Molim Vas i da mi navedete što namjeravate da sprovedete u narednom periodu?

OBRAZLOŽENJE

U obrazloženju pitanja, moram istaći da život je zbilja prebrz i puno stvari teku brže od našeg planiranja. Ako mi kao odgovorni društveni predstavnici i predstavnici naroda ne reagujemo na vrijeme, neke stvari se ponavljaju ali ne u istom obliku, ponavljaju se možda u težem obliku i nešto što ne možemo riješiti.

Ovo pitanje sam postavio, jer želim prvenstveno javnost Vrne Gore, medije, građane, a i Vladu posebno podsjetiti, koja su to manjinska prava. Član 79 govori o zaštiti inditeta posebnih manjinskih prava i kaže, slovi:

Pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, jemče se prava i slobode koje mogu koristiti pojedinačno ili u zajednici sa drugima.

Tačka 1: Na izražavanje, čuvanje, razvijanje i javno ispoljavanje nacionalne, etničke, kulturne i vjerske posebnosti;

Tačka 2: na izbor, upotrebu i javno isticanje nacionalnih simbola i obilježavanje nacionalnih praznika;

Tačka 3: na upotrebu svog jezika i pisma u privatnoj, javnoj i službenoj upotrebi;

Četiri: na školovanje na svom jeziku i pismu u državnim ustanovama i da nastavni programi obuhvataju i istoriju i kulturu pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;

Tačka 5: da u sredinama sa značajnim učešćem u stanovništvu organi lokalne samouprave, državni i sudski organi vode postupak i na jeziku manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;

Šest: da osnivaju prosvjetna, kulturna i vjerska udruženja uz materijalnu pomoć države;

Sedam: da sopstveno ime i prezime upisuju i koriste na svom jeziku i pismu u službenim ispravama;

Osam: da u sredinama sa značajnim učešćem u stanovništvu tradicionalni lokalni nazivi, imena ulica i naselja, kao i topografske oznake budu ispisani i na jeziku manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;

Devet: na autentičnu zastupljenost u Skupštini Crne Gore i skupštinama jedinica lokalne samouprave u kojima čine značajan dio stanovništva, shodno principu afirmativne akcije;

Deset: na srazmjernu zastupljenost u javnim službama, organima državne vlasti i lokalne samouprave;

Jedanaest: na informisanje na svom jeziku;

Dvanaest: da uspostavljaju i održavaju kontakte sa građanima i udruženjima van Crne Gore sa kojima imaju zajedničko nacionalno i etničko porijeklo, kulturno-istorijsko nasljeđe, kao i vjerska ubjeđenja;

I trinaest: na osnivanje savjeta za zaštitu i unapređenje posebnih prava.

Poštovani predsjedniče Vlade, mislim da je ovo jedna veoma velika tematika, ali želim iskoristiti priliku da posebno apostrofiram, što je za nacionalne zajednice potrebno u zaštiti identiteta, posebno u četori tačke ovog člana Ustava.

Autentična zastupljenost u Skupštini Crne Gore i skupštinama jedinica lokalne samouprave, u kojima čine značajan dio stanovništva shodno principu afirmativne akcije. To je jedan izazov albanske manjinske zajednice, posebno u dva posljednja izborna ciklusa, po ocjeni naših političkih subjekata. Zakon iako ima afirmativnu akciju, jako je ošteto jer smo pošli sa pozicije da smo 2011.godine kada smo imali posebnu izbornu jedinicu.

Stav 4: „na svom jeziku i pismu u državnim ustanovama, i da nastavni program i obuhvataju istoriju, kulturu manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.“ Ovo je pitanje koje nikad nije aktualizovano, jer imamo dobru osnovu za školovanje, ne samo iz ove države, društvenog sistema. Po mom shvatanju, u Crnoj Gori postoje, školovanje na dva jezika, na većinskom jeziku i na albanskom jeziku. Takav je školski sistem, apeliram da iz Vaše Vlade, da dajemo konačno novu snagu u unapređenju ovog segmenta Ustavne odredbe.

Poštovani Ministre, ovo pitanje Vam postavljam iz razloga što smo prošle sedmice imali dva slučaja i u Ulcinju i u Tuzima gdje se naše pravo na obilježavanje i korišćenje nacionalnih simbola nije poštovalo od strane policije. Zahvaljujem.

ODGOVOR PREDSEDNIKA VLADE

Poštovani gospodine Nimanbegu,

Iako je Crna Gora primjer multietničkog i multikonfesionalnog sklada i država u kojoj su manjinski narodi više puta, bezrezervno i u vrijeme velikih izazova, potvrdili privrženost našoj Državi – uvijek je pravi trenutak i uvijek sam raspoložen da govorimo o mogućnostima unapređenja uslova za poštovanje prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori, definisanih članom 79 Ustava.

Prije nego nastavim sa odgovorom, želim da jednu stvar učinim jasnom: Vlada se dosljedno zalaže za punu afirmaciju prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Institucije države Crne Gore ostaće garant punog uživanja manjinskih prava utvrđenih Ustavom i zakonima. Sa druge strane, unapređenjem zakonskih rješenja u saradnji sa Parlamentom, posvećeno radimo na kontinuiranom poboljšanju uslova za dostojanstven život i rad manjinskih zajednica.

Imajući u vidu da se Vaše interesovanje, poslaniče Nimanbegu, konkretno odnosi na period mandata ove Vlade, dozvolite da ukažem na nekoliko važnih činjenica kojima su doprinijele izmjene i dopune Zakona o manjinskim pravima i slobodama, kao krovnog propisa, koji je usvojen u aprilu 2017. godine.

Ovim zakonskim rješenjem izvršena je reforma Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, koja je fokusirana na sprečavanje potencijalnog konflikta interesa, kao i na podizanje kvaliteta monitoringa i evaluacije podržanih projekata. Takođe, značajno je unaprijeđeno funkcionisanje Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina, kao i Savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Značajna su i sredstva koja se opredjeljuju za rad institucija koje se primarno bave manjinskim pravima, pa u brojkama to izgleda ovako...

U Budžetu se za funkcionisanje Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava opredjeljuje najmanje 0.15% od tekućeg budžeta. Ukupni planirani budžet Fonda za 2019. godinu iznosi oko 1.360.000,00 eura. Od ovog iznosa do 30% se izdvaja za rad Fonda dok se ostatak sredstava raspodjeljuje za finansiranje projekata.

Takođe, savjetima za funkcionisanje i realizaciju programskih sadržaja obezbjeđuju se sredstva u iznosu od najmanje 0,05% tekućeg budžeta i u ovoj godini iznosila su 600.000 eura.

I budžet Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina ove godine zabilježio je povećanje u iznosu od oko 5% u odnosu na prethodnu godinu, pa tako ove godine iznosi preko 300.000 eura.

Takođe, na temelju prava definisanih članom 79 Ustava, kroz izmjene i dopune pomenutog Zakona, u jedinicama lokalne samouprave u kojima pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica čine većinu ili 5 % stanovništva, definisano je da u službenoj upotrebi bude i jezik tih manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, a što su pozdravila i nadležna tijela Savjeta Evrope.

Na kraju, složićemo se da su ove izmjene i dopune Zakona o manjinskim pravima i slobodama iz aprila 2017. godine bile ključne za jačanje institucionalne podrške ostvarivanju manjinskih prava i sloboda.

Poslaniče Nimanbegu,

Na liniji Vašeg obrazloženja, članom 79 stav 1, tačka 2 Ustava Crne Gore utvrđeno je pravo manjinskih naroda na izbor, upotrebu i javno isticanje nacionalnih simbola i obilježavanje nacionalnih praznika.

U tom kontekstu podsjećam i da je Vlada Crne Gore novembra 2017. godine utvrdila i Predlog Zakona o izboru, upotrebi javnom isticanju nacionalnih simbola, u cilju unapređenja važećih odredaba.

Za sada upotreba i javno isticanje nacionalnih simbola u Crnoj Gori se vrši na način i pod uslovima predviđenim važećim zakonskim rješenjem dok isticanje ili upotreba simbola druge države, bez odobrenja ili javnog poziva, predstavlja prekršaj shodno Zakonu o javnom redu i miru.

To su rješenja koja su u postojećem zakonodavstvu, koja ćemo, nadam se mijenjati. Vi ste pokrenuli inicijativu u tom smislu a i Vlada očekuje na sljedećoj, narednoj sjednici Predlog zakona, gdje ćemo ovu odredbu izbaciti i konačno osnovni Zakon o izboru, upotrebi i isticanju javnih simbola proslediti, ne ovaj zakon, nego Zakon o isticanju nacionalnih simbola proslijediti Skupštini.

Informisan sam da ste upravo Vi, potpredsjedniče Nimanbegu, posljednjeg dana novembra ove godine, podnijeli Skupštini Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom redu i miru. Takođe, kao što sam rekao, ministar unutrašnjih poslova informisao me da će u toku ovog mjeseca njegov resor predložiti Vladi tekst zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom redu i miru, a sve sa ciljem usaglašavanja zakonskih normi, odnosno stvaranjem pretpostavki za uživanje prava i sloboda koje su Ustavom zajamčene manjinskim narodima i zajednicama.

Ali, do tada, svi moramo poštovati zakone koje je donio ovaj Dom i odluke pravosudnih organa utemeljene na tim zakonima.

Takav pristup slijede sve demokratske i ozbiljne države i gotovo da nema ni jedne države u svijetu koja na takav način ne štiti svoje dostojanstvo i svoje državne simbole. Hvala na pažnji i vjerujem da ćemo do kraja decembra ili najkasnije u martu ova pitanja imati rješena i da nam se ovakve stvari više nikada ne ponavljaju.

Klub poslanika Socijaldemokrate i Liberalna partija Crne Gore

Boris Mugoša

POSLANIČKO PITANJE

Imajući u vidu dugogodišnji problem izražene neusklađenosti ponude i tražnje za radnom snagom, koji su konkretni rezultati Vladine politike u segmentu srednjeg stručnog obrazovanja?

ODGOVOR PREDSEDNIKA VLADE

Uvaženi poslaniče Mugoša,

Hvala Vam na ovom pitanju. Mislim da je veoma važno i rekao bih da ima suštinski značaj i razvojnu dimenziju.

Prve dvije godine mandata ove Vlade bile su značajne za sistem obrazovanja. Povećan je budžet za ovu oblast, i to ne zato što imamo novca na pretek, već zato što smo jasni u namjerama da kvalitetan obrazovni sistem bude osnova našeg razvoja.

Ipak, u sve učestalijoj potrebi za dostupnijim i kvalitetnijim visokim obrazovanjem, rekao bih da se potpuno nepravedno zanemaruje, ili bolje rečeno umanjuje značaj srednjeg stručnog obrazovanja.

Stoga Vam posebno zahvaljujem kao što sam već rekao, što ste svoje poslaničko pitanje usmjerili upravo na ovaj obrazovni nivo, koji se uobičajeno percipira kao samo jedan od preduslova za sticanje fakultetske diplome, a ne kao prilika za zapošljavanje u djelatnostima koje mogu obezbijediti visok kvalitet života i dobru zaradu.

I nije ovo ekskluzivitet Crne Gore. Nema samo naše društvo nasušnu potrebu za visokim obrazovanjem. (Da ne budem pogrešno shvaćen, ne mislim i ne kažem da je to grijeh.)

Ali svjedoci smo koliko su svakog dana upravo zanimanja koja zahtjevaju srednji nivo obrazovanja deficitarna i u mnogim razvijenijim zemljama Evrope, te da baš u tim oblastima postoji najviši stepen neusklađenosti ponude i potražnje, a Vi ste to dobro saopštili u obraloženju svog pitanja.

Sa druge strane, u inflaciji fakultetskih diploma, ovih ili onih zvanja, sve češće govorimo o neusklađenosti sa potrebama tržišta rada. Nerijetko veoma stidljivo govorimo i o kvalitetu stečenih znanja.

Međutim, moramo se u jednom trenutku zapitati, da li je taj međukorak između obaveznog osnovnog i željenog visokog obrazovanja, ključan za filtriranje zanimanja koja mogu doprinijeti povećanju zaposlenosti, konkurentnosti i usklađivanju sa potrebama tržišta rada, pa i boljoj afirmaciji pojedinca. Jer samo uspješan pojedinac gradi uspješnu porodicu i uspješno društvo!

Poštovani poslaniče,

Upravo je zbog ovoga što sam saopštio povezanost obrazovanja i tržišta rada postavljena kao cilj u svim strateškim dokumentima iz oblasti obrazovanja, a kvalitetna saradnja između poslodavaca i škola ostaje prioritet rada Vlade i Ministarstva u ovom segmentu.

Svjesni postojanja problema strukturne neusklađenosti na tržištu rada, činjenice da značajno učešće u strukturi nezaposlenih imaju lica sa III i IV stepenom stručne spreme, kao i prilično visokog obima zapošljavanja stranaca, kao što ste rekli, nastavili smo sa reformom svih nivoa obrazovanja, s posebnim akcentom na srednje stručno obrazovanje.

U tom cilju sproveden je čitav set mjera i aktivnosti, i ne samo na zakonodavnom planu i Ministarstvo na ovom pitanju radi dobar posao i radi odlično.

Uz podršku Privredne komore stvorene su pretpostavke da se učenici obrazuju u realnom radnom okruženju pa su i najvažnije izmjene Zakona bile usmjerene na ponovno pokretanje dualnog obrazovanja. Danas u tom sistemu, u 26 škola na teritoriji 18 opština imamo preko 250 poslodavaca i oko 570 učenika kojima je obezbijeđena i adekvatna novčana naknada za uloženi rad tokom učenja. Dakle, učenici na ovom nivou primaju naknadu u procesu stručnog obrazovanja. I za ovo je potreban novac i ovo poboljšava standard porodica i komentar je na upite naše političke konkurencije gdje ide novac iz budžeta koji dobijamo iz povećanog rasta.

Posebno bih istakao da je u prethodnoj i ovoj školskoj godini dodijeljeno ukupno oko 420 stipendija učenicima stručnih škola koji su se odlučili za neki od smjerova za deficitarne kvalifikacije, dakle i ovo je novac.

Sve ovo rezultiralo je činjenicom da za samo dvije godine bilježimo povećanje upisa na takozvani treći stepen za skoro 200%. (Školske 2016/17 – 566 učenika, 2018/19 – 1561 učenik).

Poslaniče Mugoša,

Podijeliću sa Vama rezultate istraživanja koje je rađeno za potrebe Komunikacione strategije Vlade, a koje je pokazalo da mladi dominantno smatraju da će turizam (i to 76,4% ispitanika) i poljoprivreda (68,5% ispitanika) kreirati dovoljno poslova za njih. I to je ono što me raduje!

Dakle, mijenjamo svoj stav o onome što su nam mogućnosti u društvu. Ne idemo u srednju školu da bi se samo upisali na fakultet, nego idemo u srednju školu da bi bili bogati.

Mlađe generacije postepeno mijenjanju odomaćenu svijest da se nakon godina školovanja, za prosječnu platu, traži doživotno uhljebljenje u administraciji.

Naprednim stavovima mladi pokazuju da njihov pogled seže dalje u budućnost, da je njihova vizija Crne Gore razvojno orijentisana, i da će politike koje sprovodimo u oblastima turizma i poljoprivrede, generisati nova, kvalitetna i dobro plaćena radna mjesta za njih.

Sa druge strane naš zadatak je da ih kroz kvalitetan sistem obrazovanja pripremimo za zahtjeve tržišta jer će kao takvi doprinositi svom ličnom napretku, i razvoju društva u cjelini.

Vjerujem da nam rezultati koje sam upravo saopštio, daju za pravo da ocijenimo da smo da budem skroman na dobrom putu, a Vi ste dali malo jaču ocjenu o ovom našem rezultatu i napretku koji smo ostvarili u ove dvije godine.

Hvala na pažnji!

Klub poslanika Socijalističke narodne partije i DEMOS-a

Miodrag Lekić

POSLANIČKO PITANJE

Ja ću vjerovatno zaustaviti danas ovu tradiciju i pomalo monotoniji pohvale Vladi ne zato što imam hobi lični da kritikujem Vladu nego pokrenuću neka pitanja kao i prošli put u želji da se ona rješavaju. Nas su građani izabrali da rješavamo probleme. Ja ću zamoliti predsjednika Vlade da konkretno odgovori, da ne idemo sa digresijama koje koliko god da su interesantne i izazovne one su nove teme i gubimo onda vrijeme. Pa da ovoga puta ne dodiruje pitanje zemlje mog prađeda i daje informacije o nekom položaju, uzgred radi se o četiri porodice koje smo obespravljani radom komisija koje su u mehanizmima vlasti i sa željom da promovišui proguraju strateške partnere i tako dalje.

Zamoliću dane gubimo vrijeme i ne brojimo godine, ja tu nikakav problem nemam ja znam da je to rekao za moje dobro i dobronamjerno, ali nije fer ni prema koleginici koja je u odličnoj formi. Konačno nijesam ja baš partner za temu čije je more crnogorsko ili srpsko. Znam da je '93. rečeno usred Beograda u vreme populizma i u Srbiji i u Crnoj Gori da je to more crnogorsko. Sjetiće se neko, sjetiće se ambasador Šuković. To je sada istorija, ali ja zaista nisam meta za tu temu jer trebalo je tada reći nešto u tom stilu.

Dakle, tema koju sam pokrenuo je tema koja teži kao savjest, kao griža savjesti ovog naroda i ove zemlje. Petnaest godina je pod zemljom, bivši poslanik, Član Vaše stranke nekada, predsjedniče Markoviću. Ja sam ga jedanput vidio, Vi ga bolje poznajete, koji je mučki i mafijaški ubijen usred Pdogorice radeći posao novinara i prenoseći legitimnim postupkom žurnalističkim tekstove iz drugih novina gdje se govorilo o švercu cigara i kasnije se ispostavilo da je to realna materija sa svim procesuiranjima drugdje, u drugim državama, konkretno u Italiji.

Moje pitanje je Vama sljedeće, ono ima nekoliko elemenata: Da li znate nešto novo o tom mučkom ubistvu? Ta tema će trajati sljedećih sto godina najmanje. Vjerujte bez obzira kako se bude odlučilo. Drugo, da li javnu izjavu Mila Đukanovoća 18. 3. 2013. dvije nedjelje uoči

predsjedničkih izbora da je Duška Jovanovića ubio mentor Miodraga Lekića smatrate državničkim doprinosom istini ili je u pitanju uličarsko klevetanje, nedokazano, sad ste malopr prije rekli da treba da su svi jednaki pred zakonom, vidjeli smo slučaj Medojevića i ovo je teška kleveta je l'. Sa političkom funkcijom uoči izbora. Da li smatrate da je tada napravljen propust da Đukanović nije priveden, uhapšen da da izjavu. Dao je tek poslije godinu i po dana i da li mislite da možemo izgrađivati društvo pravila ako ta pravila ne važe za sve?

ODGOVOR PREDsjedNIKA VLADE

Uvaženi poslaniče Lekiću,

Pažljivo sam pročitao i Vaše pitanje i obrazloženje koje ste dali, i sada Vas pomno saslušao.

Ne mogu da se otmem utisku da nijesam siguran kome ste ga postavili. Ako sam dobro evidentirao u pitanju najmanje pet puta pomenuli ste ime sadašnjeg predsjednika Države i bivšeg predsjednika Vlade Mila Đukanovića. Ne znam kakav Vas poriv na to nagoni, osim ako nije neki od razloga lične prirode.

Saglasan sam, poslaniče Lekiću, da je mučko ubistvo Duška Jovanovića jedna od rana koja boli svakog odgovornog političara, ali i svakog slobodnog građanina ove zemlje.

Da Vas podsjetim, slučaj ubistva Duška Jovanovića zadobio je određeno sudsko razrješenje, i jedno lice procesuirano je i osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 19 godina. Na tome se nije stalo, već se u policiji i dalje preduzimaju radnje u cilju pribavljanja saznanja, identifikacije i pronalaska ostalih izvršilaca i mogućih nalogodavaca tog krivičnog djela.

Takođe se ne libim ni da Vam saopštim da ja lično, pošto je to bilo jedno od Vaših široko postavljenih interesovanja, nemam nikakva nova saznanja o tom kriminalnom događaju. Da ih, poslaniče Lekiću, nekim slučajem imam, budite uvjereni da bi državni organi bili obaviješteni istog časa.

Bilo bi tako, i nikako drukčije – i zbog toga što mi nije manir da iz bilo kog razloga prećutkujem istinu, a i zato što bi to bilo u najboljem interesu pravde, demokratije i vladavine prava, kojima sam lično i profesionalo posvećen.

A zadržaću se i dodatno na ovom pitanju.

Vlada je 2016. godine formirala Komisiju za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija, a upravo joj je u julu ove godine produžen mandat na još dvije godine.

Imajući u vidu da Komisija ima obavezu podnošenja kvartalnih izvještaja – u kontekstu Vašeg pitanja o eventualnim novim saznanjima o ubistvu urednika dnevnog lista „Dan“ Duška Jovanovića, upućujem Vas na izvještaje Komisije, koji su javno dostupni.

Ono što kao predsjednik Vlade mogu da garantujem, to je da će državni organi u skladu sa zakonom propisanim obavezama, nastaviti da pružaju podršku Državnom tužilaštvu i drugim organima koji učestvuju u krivičnom postupku, naročito u dijelu otkrivanja krivičnih djela i pronalaženju njihovih učinilaca.

Dalje, u odnosu na sljedeći, kako rekoste – sastavni element Vašeg pitanja – zaključujem da ste i Vi promoter uvriježene logike o objektivnoj odgovornosti Vlade i Premijera za sve što se dogodi u crnogorskom društvu. Pa evo izgleda da smo mi odgovorni i za Vaš poraz na predsjedničkim izborima 2013. godine!

Dakle, poslaniče Lekiću,

Uvjeren da su institucije jedino mjesto u kojima možemo tražiti pravdu i istinu za sebe, iznenađen sam činjenicom Vaše inferiornosti u zaštiti ličnog ugleda.

Naime, smatrate da je na Vašu štetu učinjena kleveta, a nijeste pokrenuli mehanizme zaštite koja Vam je bila na raspolaganju. Zašto uopšte danas otvarate to pitanje, je li Vam zaista cilj zaštita ugleda ili se zapravo radi o prikupljanju političkih poena?

I još nešto, gospodine Lekiću, meni ne morate da objašnjavate da li nekog poznajete, i koliko puta ste se vidjeli. To je trebalo da uradite pred nadležnim sudom. Jer niti sam ja sudija, niti ste Vi neznaven čovjek i političar.

U Obrazloženju ste kazali da je (citiram) „list Duška Jovanovića povremeno prenosio tekstove iz drugih novina, domaćih i inostranih”. (kraj citata). Iako su ti napisi imali za cilj destabilizaciju legitimne vlasti u Crnoj Gori, diskreditaciju našeg političkog sistema pred međunarodnom javnošću, i predstavljanje naše zemlje nepodobnom za obnovu nezavisnosti – ipak su takvi tekstovi bili potvrda slobode medija u tom vremenu.

Upravo iz ovog razloga vlast u Crnoj Gori imala je i političku, ali i društvenu, građansku i moralnu štetu od ovog (kako kažete, a ja sam u potpunosti saglasan) – gnusnog i kukavičkog zločina.

I nažalost, a i nije Vam prvi put, moram Vam reći da sam razočaran što pitanje jednog tragično izgubljenog života svodite na politiku.

Na kraju, odgovoriću i u odnosu na Vašu konstrukciju u vezi sa slučajem poslanika Nebojše Medojevića. Ne!, ne mislim da je u pitanju primjena dvostrukih standarda koja dovodi u pitanje pravnu principijelnost i sigurnost.

Koliko sam upoznat iz javnosti (jer se kao što znate ne miješam niti komentarišem rad pravosudnih organa), Milo Đukanović kazao je Tužilaštvu šta je imao. A predsjednik Vlade ne ocjenjuje ko je kakav iskaz dao, kao ni sadržinu ni kvalitet tog iskaza.

Za građanski odnos prema pravdi, i za poštovanje pravne države, postoji i odgovarajuća zakonska mjera. Da li je bilo propusta prilikom njene primjene, odlučiće Ustavni sud – ili je valjda odlučio, a ne ni Vi ni ja.

Hvala na pažnji.

Posebni klub poslanika

Aleksandar Damjanović

POSLANIČKO PITANJE

Da li ste zadovoljni načinom na koji se primjenjuje Zakon o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, kako sa aspekta dosadašnje dinamike isplate obeštećenja, tako i sa aspekta dinamike rješavanja zahtjeva za povraćaj imovinskog prava ili obeštećenje, o kojem broju zahtjeva koji su u proceduri i nijesu pravosnažno okončani do dana 01.12.2018. godine se radi i koliki je procijenjeni iznos obeštećenja po tim zahtjevima, te da li Vlada Crne Gore planira da ubrza proces povraćaja imovine ili obeštećenja imajući u vidu veoma dugo trajanje tog procesa?

OBRAZLOŽENJE

ODGOVOR PREDsjednika VLADE

Poštovani poslaniče Damjanoviću,

Proces obeštećenja ili povraćaja nepravredno oduzete imovine privatnim vlasnicima, karakteristika je bivših socijalističkih zemalja u procesu njihove tranzicije u tržišne ekonomije. Prema zakonodavnom okviru većine zemalja u tranziciji, restitucija ili proces obeštećenja su obaveza države, ali se objektivno u nekim zemljama sporije, a ponegdje i veoma teško ostvaruju. Sami ste rekli to.

U Crnoj Gori, takođe tranzicionoj ekonomiji, Zakon o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju usvojen je 2004. godine. Na osnovu ovog zakona, osnovan je Fond za obeštećenje i shodno tome pet radnih tijela, odnosno komisija, neophodnih za realizaciju i praćenje ovog procesa.

Nastavak mog odgovora ima brojčane i finansijske iskaze koji će dati jasan odgovor na postavljeno pitanje. Sigurno neće zadovoljiti ni Vas, ni mene.

Od početka primjene Zakona pa do 30.11.2018. godine Fondu za obeštećenje dostavljeno je 1.595 konačnih rješenja, znači konačnih rješenja, čija ukupna vrijednost iznosi oko 226 miliona eura. U navedenom periodu isplaćeno je ukupno nešto preko 36 miliona eura.

Od emisije obveznica serije FO-02 iz 2007. godine, u vrijednosti od 210 miliona eura, Fond za obeštećenje je do 30.11.2018. godine kod Centralne depozitarne agencije izvršio registraciju obveznica u ukupnoj vrijednosti od 89 miliona eura. Ukupan iznos za koji je trajno umanjena obaveza Fonda za obeštećenje iznosi nešto preko 141 milion eura. A ukupan dug prema bivšim vlasnicima, po konačnim rješenjima koja su dostavljena Fondu za obeštećenje, na dan 30.11.2018. godine iznosi 85 miliona eura. Mislim da ste Vi taj podatak saopštili.

U Komisiji za povraćaj i obeštećenje u Podgorici, ukupno je primljeno 3.673 predmeta, od čega je pravosnažnih 2.940. Od preostalih predmeta, neposrednim uvidom utvrđeno je da je u oko 50 predmeta zahtjev neosnovan, dok je oko 650 zahtjeva osnovano i u istima treba sprovesti vještačenje, nakon čega se tek može utvrditi iznos obeštećenja. Dakle, u proceduri je.

U Komisiji za povraćaj i obeštećenje u Bijelom Polju, ukupno je primljeno 4.600 zahtjeva, od čega je riješeno 2.722 predmeta. U radu kod ove komisije se nalazi 1.878 predmeta, u kojima će se nakon sprovedenih vještačenja utvrditi da li je imovina predmet povraćaja ili obeštećenja, kao i koliki je iznos obeštećenja.

U Komisiji za povraćaj i obeštećenja u Baru ukupno je završeno 1.715 predmeta, dok je u radu 747 predmeta, s tim što među predmetima koji se vode kao završeni ima onih u kojima nije izvršena uredna dostava odluke, pa se odluke dostavljaju i kroz pozivanje, ali i naknadnim interesovanjem stranaka.

Shodno prethodno navedenom, na nivou Crne Gore, ukupno je primljeno 10.735 zahtjeva, od čega je riješeno 7.373 predmeta ili 68,72% . U toku je rad, dobro ste rekli preko 3.000, znači tačno, u toku je rad na 3.358 predmeta.

Nakon ove rekapitulacije dozvolite još samo jedno...

Pitali ste me da li sam zadovoljan dosadašnjom dinamikom isplate obeštećenja i dinamikom rješavanja zahtjeva.

Podsjećam da dinamika isplate zavisi i od zakonom definisanih sredstava za ove namjene. Naime, iznos ukupnog obeštećenja, koji se isplaćuje bivšim vlasnicima godišnje, ne može biti veći od 0,5 % bruto domaćeg proizvoda iz prethodne godine. Ovo ograničenje uspostavljeno je radi očuvanja likvidnosti Budžeta, ali i kao mjera kojom se obezbjeđuje anuitetna ujednačenost prilikom isplate potraživanja.

Moram vam priznati da sam lično, sredinom ove godine, inicirao jačanje kadrovskih, odnosno ukupnih administrativnih kapaciteta svih pet komisija formiranih na osnovu Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, kako bi postupanja u radu na preostalim predmetima bila efikasnija. Cilj mi je bio ubrzavanje procedura, i podizanje nivoa kvaliteta odluka kod prvostepenih organa. Dakle, i sam nijesam zadovoljan dinamikom i kvalitetom rada postojećih komisija na ovom važnom pitanju.

Ne smatram ni tu aktivnost u cjelosti dovršenom, ali sam siguran da ćemo u periodu koji je ispred nas dodatno doprinijeti zaokruživanju ovog procesa kao važnog za razvoj funkcionalne tržišne ekonomije, ali i pravne sigurnosti uopšte.

Hvala vam!